

Zdravotní prohlídky u zaměstnavatelů od 04/2012

Nový zákon o specifických zdravotních službách po desítkách let vnáší od 1. dubna 2012 jasno do otázky, zda zaměstnavatelé musí či nemusí zajišťovat pracovnělékařské (dříve závodněpreventivní) prohlídky. A správná odpověď zní: Musí!

Stav před platností zákona

Do 31.3.2012 jsem žili desítky let v patové situaci, kdy bohužel nebylo zcela jasné, zda všichni zaměstnavatelé musí či nemusí mít závodního lékaře. Přímou v zákoníku práce je sice zakotvena povinnost, že zaměstnavatel musí svým zaměstnancům sdělit, kdo je jeho závodní lékař, ale mnoho zaměstnavatelů řešilo věc tak, že sdělilo zaměstnancům, že lékaře nemají.

Od dubna 2012 musí mít všichni pracovní prohlídky

Nový zákon č. 373/2011 Sb., který vchází v platnost 1. dubna 2012, se věnuje mimo jiné i otázkám posuzování zdravotního stavu a také posuzování nemocí z povolání, ale hlavně pracovnělékařským prohlídkám. Byť to pro mnoho zaměstnavatelů bude šokující, ze zákona je výchozím stavem uchazeče o zaměstnání to, že je zdravotně NEZPŮSOBILÝ (viz § 59, odst. 2 zákona) a teprve na základě zjištění z provedené prohlídky je možné tento stav zvrátit a prokázat způsobilost k práci. Přičemž náklady na prohlídky u uchazečů, se kterými dojde k uzavření pracovního vztahu, hradí zaměstnavatel. Stejně tak hradí zaměstnavatel i preventivní periodické prohlídky stávajících zaměstnanců.

Kdo musí na prohlídku? Všichni. Tedy i brigádníci.

Zdraví je bezpochyby to nejdůležitější, co máme a je třeba je všemožně chránit, ale jistě mnoho zaměstnavatelů (a možná i zaměstnanců) značně rozladí, že povinnost se vztahuje na všechny pracovní právní vztahy, bez ohledu na jejich délku či rizikovost práce, tedy i na dohody o pracovní činnosti a dohody o provedení práce.

Kdo může provést pracovnělékařskou prohlídku?

U prací s nízkou rizikovostí může na základě písemné žádosti zaměstnavatele provést vstupní lékařskou prohlídku i praktický ošetřující lékař uchazeče o zaměstnání. Jinak je zaměstnavatel povinen uzavřít smlouvu s lékařem s aprobační pro pracovní lékařství nebo všeobecné praktické lékařství. Problémem je, že dosud nebyl uveřejněn (a bohužel zatím ani odsouhlasen) prováděcí předpis, který má určit, co má obsahovat žádost zaměstnavatele o provedení vstupní prohlídky a také rozsah a četnost preventivních prohlídek. Nezbývá než doufat, že se prováděcího předpisu dočkáme ještě před 1.4.2012.

Povinnosti zaměstnance

Zákon také udává povinnost zaměstnancům zúčastnit se zaměstnavatelem nařízených prohlídek vstupních, pravidelných a také mimořádných, pokud je k tomu zaměstnavatel vyzve. Neuposlechnutí je bezpochyby porušením pracovních povinností a jako takové by mohlo vést až k ukončení pracovního poměru.